

3. Відтворення зв'язків та відношень. [1]

Отже мова йде не просто про розгляд системи, у якій одиницею виступає певна тема або її частина. Важливим є принципи, методи та прийоми, що формують процесуальні якості інтелекту. Процес структурування повинен відбуватися таким чином:

- Перетворення згорнутого пояснення у розгорнуте – разукупнення.

- Пояснення його логічну структуру та дидактичний аспект визначається формою зв'язку між аргументом та тезисом. Піраміда понять повинна завершуватися кульмінацією. (А.М. Сохор)

- Виведення приписів

- Виділення найменших одиниць засвоєння.

Структурування навчального матеріалу у відповідності з вище окресленими принципами та методами дозволяє досягти не тільки міцного засвоєння знань, а й завдяки спеціальному використанню розумових процедур сприяє формуванню інтелектуальних умінь.

Література:

1. Коротяев Б.И. Учение – процесс творческий: Кн. для учителя: Из опыта работы. – 2-е изд., доп. и спр. – М.: Просвещение, 1989. – 159с.

2. Лазаревский С.В. Формирование общеучебных интеллектуальных умений у старшеклассников (на материале дисциплин естественнонаучного цикла): Дис... канд. пед. наук: 13.00.01 – Киев, 1989, - 130 с.

3. Эрдниев П.М., Эрдниев Б.П. Системность знаний и укрупнение дидактической единицы // Советская педагогика. - №7. – 1975. – С.75-80.

О.В. Ковальська

ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ УЧНІВ В СИСТЕМІ ОСОБИСТІСНООРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ

Важливим завданням сучасної освіти нашої незалежної держави є формування естетичних цінностей молоді, тому в наш час проблема естетичного виховання є актуальною.

Актуальність цієї проблеми полягає в неудосягненості можливостей освітнього процесу, який повністю не реалізує особистісний потенціал учнів, не стимулює їх до вільного самовираження, саморозвитку. І в свою чергу сучасний вчитель повинен переосмислити й переорієнтуватися, оновити свої форми й методи вивчення того чи іншого предмету. На сучасному етапі розвитку освіти існує необхідність в реорганізації системи навчання.

За основу поновленої освітньої системи, на нашу думку, необхідно брати:

- особистісноорієнтований підхід до організації навчання в загальноосвітній школі, який дасть можливість в певній мірі розкрити творчий потенціал учня, його самоутвердження в школі;

- неповторність індивідуальності кожного учня, що допоможе виховати естетично розвинуту, духовно багату особистість.

Поняття “естетичне виховання” в науковій літературі трактується як цілеспрямований систематичний вплив на особистість з метою її естетичного розвитку, а саме – формування творчо активної особистості,

здібної сприймати та оцінювати прекрасне в труді, природі, суспільних відносинах з позиції естетичного ідеалу, а також відчувати потребу в естетичній діяльності. Зміст естетичного виховання включає в себе формування знань, умінь, навичок, виховання естетичних почуттів, смаків, інтересів.

Результативність особистісно-орієнтованого навчання в естетичному вихованні можлива при спиранні на потреби учня.

У науковій літературі значне місце відводиться таким потребам учнів, як:

1. Індивідуальна вираженість – це життєвий шлях людини у суспільстві, це свідомість і самопізнання людини, це коли особистість, як свідомий суб'єкт розуміє не тільки оточуючих, але й себе у своєму ставленні до оточуючих.

2. Духовна потреба людини – це внутрішній світ людини, її морально-етичні цінності. Це пошук істини і сенсу життя людиною. Це пізнання людиною свого “я”, потреба людини слухати класичну музику, читати книги, ходити до театру. Вміння людини оцінювати навколишній світ, людське оточення.

3. Пізнавальні потреби – це рівень розумового розвитку особистості, її жага до пізнання, підвищення свого інтелекту. Потреба людини у навчанні.

4. Соціальні потреби – це соціальний успіх людини, а звідси впевненість в собі у суспільстві. Це ще й потреба у аффіліації, тобто прагнення людини допомогти іншим. Це вміння людини жити в суспільстві за його законами і водночас проявляти інтерес чужиність, допомогу іншим.

5. Потреба самоактуалізації – це потреба в розумінні особистого шляху, це реалізація своїх можливостей і здібностей. Людина, яка досягає рівня самоактуалізації, повністю реалізувавши свої здібності і можливості, постає як свідомо особистість. Потреба самоактуалізації це і розуміння людиною своєї мети в житті і шляхів її досягнення.

6. Потреба діяльності – це потреба в організаційній роботі, розуміння задач, які ставить перед людиною суспільство, і в свою чергу виконання обов'язків, які постають перед людиною.

Потреби людини необхідно розглядати як особливий психологічний стан індивіда, як не співвіднесеність в психіці особистості внутрішніх і зовнішніх умов діяльності. Потреба – це джерело активності людини.

У зв'язку з викладеним вище, можна визначити основні задачі та завдання естетичного виховання в системі особистісно-орієнтованого навчання:

– забезпечувати комплексний підхід до розвитку особистості (включати трудове та морально-естетичне виховання);

– впроваджувати інноваційні технології навчання (на основі сучасних методологічних досліджень);

– охоплювати всі сфери життєдіяльності учня, а саме – глибину його мислення, почуття, характер вибірковості та настановлення;

– забезпечувати набуття пізнавального досвіду учнями, закріплення в різновидах учбової праці активної пізнавальної позиції та творчого стилю пізнання.

Позитивного результату в вихованні естетично розвиненої особистості в системі особистісно-орієнтованого навчання вчитель може отримати, враховуючи в своїй роботі такі умови:

- враховувати вікові та індивідуальні особливості кожного учня;
- педагогічна взаємодія, співпраця та співтворчість вчителя та учня;
- творчий підхід вчителя до навчального процесу (упровадження інноваційних, нестандартних методів навчання);
- свобода вибору учнями учбових завдань, направлених на розвиток творчого потенціалу особистості та забезпечення можливості для їх самореалізації й самоутвердження;
- активна позакласна діяльність (гуртки, студії, творчі вечори, відвідування концертів тощо).

Такі умови допоможуть вчителю виховати в учнів позитивне відношення до навчання, активізувати діяльність учня, стимулювати самостійність, вміння самостійно приймати рішення та об'єктивно оцінювати здобуті результати, виховувати творчу особистість.

Таким чином, головною метою естетичного виховання учнів в системі особистісноорієнтованого навчання є духовно збагатити учня, сформувати естетичну культуру, виховати цілісну особистість.

А.Л. Савченко

ПРИОРИТЕТНОЕ ЗНАЧЕНИЕ МОДЕЛИРОВАНИЯ В ИЗУЧЕНИИ СИНТАКСИСА

В связи со стремительным развитием науки и техники возникла необходимость в новых методах познания наиболее сложных явлений действительности. Моделирование является одним из них. Моделирование представляет собой исследование явления ("оригинала") на модели. Смысл моделирования заключается в том, чтобы по результатам опытов на модели можно было судить о явлениях, происходящих в "оригинале". Метод моделирования успешно применяется в самых различных сферах: во многих областях науки технического профиля, в производственной деятельности, в экономике, в философии, в педагогике, в психологии. Формальное изучение любого круга вопросов, связанного с нашим повседневным опытом, начинается с замены реальных объектов некоторыми подходящим образом выбираемыми их абстрактными описаниями, идеализациями, выбираемыми таким образом, чтобы в этих идеализациях были отражены именно те свойства исходных объектов, которые мы собираемся изучать.

В прошлом веке в практику обучения языку были введены обобщающие схемы, опорные конспекты, модели, которые позволяют обучающимся при минимальных временных затратах повторить изученное и закрепить имеющиеся навыки и умения. Структурирование материала является перспективным направлением при обучении языку на всех его уровнях. Обращение к лингвистическим моделям предполагает вместо скрытых от нас свойств объекта изучить заданные в явном виде свойства модели и распространить на объект все те законы, которые выведены из модели. При этом к формальному описанию различных лингвистических явлений, к построению их моделей ученые обращаются не только при решении задач прикладного характера, но и при толковании и определении целого ряда фундаментальнейших понятий языковедения, таких, например, как лексико-грамматический разряд, значение, фонема, слово, предложение и др.

Особенно эффективным моделирование оказалось в синтаксисе, так как обращение к моделям делает возможным максимально обобщенное